

APROB /semnat/

Mihail COTOROBAI
Avocat al Poporului (Ombudsman)

RAPORT
privind vizita preventivă efectuată în Izolatorul de detenție provizorie din cadrul
Inspectoratului de Poliție Rezina,
la 6 iulie 2017

Raportul a fost elaborat de către
Membrii Oficiului Avocatului Poporului, Secția Prevenirea Torturii:

- *Iurie Dubenco*
- *Lilian Tudosan*
- *Alexandru Zubco*

I. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

La 6 iulie 2017, între orele 12.40 – 13.50 min., membrii Oficiului Avocatului Poporului (OAP), Secția prevenirea torturii au efectuat o vizită preventivă de monitorizare în Izolatorul de detenție provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratul de poliție Rezina.

Vizita a fost realizată în următoarea componență (*în continuare Delegație*):

1. Alexandru Zubco – Șef secție, Oficiul Avocatului Poporului;
2. Iurie Dubenco – Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului.
3. Lilian Tudosan – Consultant superior, Oficiul Avocatului Poporului;

Scopul vizitei: Monitorizarea situației privind respectarea drepturilor persoanelor deținute, împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente inumane sau degradante în IDP din cadrul Inspectoratul de poliție Rezina.

Standarde de monitorizare:

- 1) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 2) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 3) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 4) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.
- 5) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Izolatorul de detenție provizorie este destinat pentru detenția persoanelor reținute pe un termen ce nu depășește 72 ore pentru adulți și 24 ore pentru minori. Izolatorul dispune de 2 celule functionale. La momentul vizitei în Izolator nu se deținea nici o persoană.

III. Cooperarea

În timpul efectuării vizitei membrii OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, la registrele interne de evidență, spațiile de detenție, birourile de audiență, blocul alimentar, curtea.

IV. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Potrivit angajaților incidente privind violențe între deținuți nu au fost înregistrate în ultima perioada de timp. Șeful Inspectoratului de Poliție a menționat că persoanele deținute se află în IDP o perioadă scurtă de timp.

V. **GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI RELELOR TRATAMENTE**

Accesul la avocat. Izolatorul dispune de 1 birou de audiență. Biroul, aparent, asigură confidențialitatea discuțiilor cu persoanele arestate. Potrivit Șefului IP în regiune sunt 5 avocați publici care participă la audiență ori de câte ori sunt solicitați. Acesta susține că există o colaborare bună cu avocații din cadrul Sistemului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat.

Asistența medicală. Potrivit Șefului IP, examinarea reținuților/deținuților se realizează de către felcerul instituției. Felcerul IDP a comunicat că examinarea medicală se efectuează la fiecare deținut la intrarea și ieșirea din IDP, fapt confirmat prin completarea corespunzătoare a registrelor și a fișelor de examinare medicală a fiecărui deținut. În caz de urgență este solicitat serviciul de asistență medicală de urgență.

Informarea rudelor/prietenilor. Din relatările Șefului Inspectoratului, Delegația constată că despre momentul reținerii persoanelor sunt informate rudele și avocatul. Totodată li se explică drepturile și obligațiile contra semnătură.

VI. **CONDIȚIILE DE DETENȚIE**

Izolatorul dispune de 14 celule dintre care 2 sunt funcționale. Totodată dispune de baie, birou de anchetă, bucătărie și curte de plimbare.

Cele 12 celulele nefuncționale sunt sigilate formal unele din anul 2013 și altele în 2016. La câteva celule este ruptă sigila.

Ambele celule funcționale sunt destinate pentru deținerea a 4 persoane și sunt dotate cu câte o masă și 2 paturi pentru fiecare celulă. Pe paturi sunt așternute saltele, pături și perne. Cele 2 celule utilizate ca celule de izolare a persoanelor dispun de câte un radiator mic învechit care, în opinia Delegației, nu asigură încălzirea pe perioada rece a anului.

În fiecare celulă funcțională este amenajat un bloc sanitar, care nu este izolat de restul spațiului celulei. Veceul este deschis și nu asigură condiții decente și intimitate. În celulă persistă un miros specific neplăcut din cauza stării neigienice a veceului.

Reiterăm că prevederile art. 12 din Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților subliniază că „...instalațiile sanitare trebuie să permită deținutului să-și satisfacă nevoile naturale în momentul dorit, într-un mod curat și decent”.

Ferestrele celulelor sunt de dimensiuni mici acoperite cu gratii metalice, practic fiind imposibilă pătrunderea luminii naturale în celule și aerisirea adecvată a încăperii. Din acest motiv celulele sunt întunecoase. Iar lumină artificială în celule este de intensitate mică și este imposibil de a citi s-au scrie.

Avocatul Poporului reamintește că potrivit art. 11 din Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților, ferestrele încăperilor unde se dețin persoane private de libertate, trebuie să fie suficient de mari, pentru ca deținuții să poată citi sau munci la lumina naturală. Amplasarea acestor ferestre trebuie să permită pătrunderea de aer proaspăt și asta chiar dacă este sau nu ventilație artificială. Totodată, lumina artificială trebuie să fie suficientă pentru a permite deținutului să citească sau să muncească fără să-și strice vederea.

Izolatorul dispune de ventilare electrică. Ventilarea este utilizată rar, pe motiv că creează zgomot și poluare sonoră și disconfort. În prezența Delegației, sistemul de ventilare a fost conectat, fiind într-adevăr unul prea zgomotos și deranjant.

Biroul de petrecere a acțiunilor de urmărire penală este dotat cu o masă, scaune și supraveghere video. La momentul vizitei supravegherea video nu funcționa. Pereții biroului sunt insalubri și necesită reparație cosmetică. Din spusele Șefului IP acțiunile de audiere a persoanelor reținute precum și întâlnirea cu avocații se efectuează în acest birou.

Baia din IDP este una improvizată și se află în veceul comun al IDP. Baia este într-o stare deplorabilă și o stare igienică neadecvată. În aceeași situație este și veceul, din acest motiv în întreaga încăpere persistă un miros înțepător neplăcut. **Avocatul Poporului susține că potrivit art. 11 din Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților art. 13– ...instalațiile de baie și duș trebuie să fie suficiente pentru ca fiecare deținut să aibă posibilitatea să le folosească la o temperatură adecvată climatului și atât de des pe cât o cere igiena generală conform anotimpului și regiunii geografice, dar cel puțin o dată pe săptămână într-o climă temperată”.**

Potrivit art.215 din Codul de Executare, condițiile de deținere a căruia, în virtutea regimului sau a sancțiunii disciplinare aplicate, limitează aflarea lui la aer liber, i se acordă o plimbare zilnică cu o durată de cel puțin o oră. Astfel Izolatorul dispune de o curte special amenajată pentru plimbările zilnice ale deținuților.

Alimentarea deținuților se efectuează potrivit Hotărârii Guvernului nr.609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților. Șeful IP a comunicat că are încheiat un contract cu un agent economic din regiune care pregătește hrană pentru deținuți. Încăperea în care se repartizează hrană, pereții sunt insolubri pe alocuri mușcăți. Mobilierul este învechit iar vesela este uzată.

Asistența medicală

Potrivit Șefului IP, examinarea medicală a reținuților se realizează de către felcerul instituției. Felcerul dispune de 2 cabinete medicale, un cabinet se află în izolator și este destinat pentru examinarea medicală a deținuților și un cabinet se află la primul etaj al inspectoratului unde sunt păstrate medicamentele. Ambele cabinete sunt într-o stare adecvată însă mobilierul este învechit.

Pentru fiecare nou-venit, asistenta medicală completează o singură Fișă de examinare medicală (o pagină standard). Ulterior, o fișă de examinare medicală se anexează la dosarul personal al reținutului, și copia acesteia este păstrată în biroul asistentei medicale.

Potrivit Șefului IP persoanele arestate nu se dețin mai mult de 72 de ore în IDP, cu excepția unor cazuri excepționale. Persoanele deținute sunt etapate la Penitenciarul nr.17 Rezina. Etaparea la penitenciar și la ședințele de judecată are loc cu un automobil de model UAZ 2206 an/f 2008.

Automobilul nu este utilat special pentru etaparea deținuților, astfel încât să asigure securitatea colaboratorilor în timpul etapării or, nu este posibil de separat femeii de bărbați în timpul transportării.

Reieșind din cele constatate în timpul vizitei, în scopul ameliorării situației deținuților și garantării respectării dreptului constituțional la securitatea fizică și psihică garantat de art. 24 din Constituția Republicii Moldova, conducându-mă de prevederile art.24 a Legii nr.52 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) din 03 aprilie 2014:

RECOMAND:

1. De a întreprinde măsuri organizatorice privind separarea blocurilor sanitare, inclusiv în vederea asigurării intimității conform prevederilor art. 226 Cod de executare;
2. De întreprins măsuri în vederea schimbării geamurilor din celulă astfel încât să pătrundă lumina artificială și aer curat.
3. De întreprins măsuri în vederea iluminării artificiale a celulelor astfel încât deținuții să poată citi sau scrie.
4. De întreprins măsuri în vederea efectuării reparații cosmetice în biroul de audieri și în încăperea de repartizare a hranei.
5. De întreprins măsuri în vederea schimbării veselei uzate cu veselă nouă astfel încât deținuții să se alimenteze în condiții decente.
6. De a asigura îmbăierea deținuților într-un mod decent și curat.
7. De asigurat etaparea deținuților în condiții de securitate și siguranță a colaboratorilor în timpul etapării precum și de separare a femeilor/minorilor/bărbați în timpul etapării.